శంకర పార్వతీయం

శంకరం మామయ్య రాక రాక మా యింటికి వొచ్చాడు. అందరికీ సరదా వేసింది. రకరకాలుగా సరదా వేసింది.

నాన్నకి ఫోన్ చేశా, పక్కింటికెళ్ళి. నాన్న ఫోన్‌లోనే సంతోషం వెలిబుచ్చారు, శంకరం మామయ్యని తను వొచ్చేవరకూ ఎంగేజ్ చెయ్యమన్నారు.

మామయ్య ఇంట్లోకిరాగానే పార్వతత్త ఇంట్లోకి పరుగెత్తి వంటింట్లో మామ్మతో చెప్పింది. మామ్మ వంటమానేసి శంకరం మామయ్యని పలకరించడానికి ఇవతలికొచ్చింది. మామ్మ వెనకాలే అమ్మకూడా వొచ్చింది. ఎవరితోనూ అనవసరంగా మాట్లాడని అమ్మ శంకరం మామయ్యతో పదినిమిషాలు మాట్లాడింది.

శంకరం మామయ్య మాకు అంతదూరమూ దగ్గిరా కాని బంధువు. చిన్నప్పుడు పార్వతత్తని అతనికిచ్చి పెళ్ళిచెయ్యాలనుకొనే వాళ్ళు. కాని కాలక్రమాన పెద్దచదువులు చదివి మామయ్య కొరకరాని కొయ్య అయిపోయి ఎవరిమాటా వినటం మానేశాడు. మొదట్లో చదువుపూర్తయ్యాక పెళ్ళిసంగతి చూసుకుందామనేవాడు. తరవాత్తరవాత చదువు అయిపోతేమట్టుకు పార్వతినే చేసుకోవాలని

రూఢిగా నిర్ణయం లేదనేవాడు. అయినా వాళ్ళ నాన్నతోటీ అమ్మతోటీగాని మాదాకా వొచ్చేవేకాన్ను. అసలు శంకరం మామయ్యే మేమెవ్వరం గుర్తుపట్టలేనంత కాలం మాకు కనిపించలేదు. అందుకనే కొద్దికొద్దిగా తెలుస్తున్నప్పట్నుంచీ నేనుకూడా పార్వతత్త పెళ్ళి విషయంలో అందరూ ఈ శంకరంగార్నే ఎందుకు ఎంచుకోవాలి అని అడిగేదాన్ని. పై సంబంధాలు వెతికితే పార్వతత్తకి పెళ్ళయే పోనని నా నమ్మకం.

మొన్న మూడునెల్లక్రితం నేనూ, పార్వతత్తా, అమ్మా, నాన్నా రాజశేఖరం తాతయ్యగారింట్లో జానికమ్మపిన్ని పెళ్ళయితే వెళ్ళాం. రాజశేఖరం తాతగారు శంకరం మామయ్యకి పెత్తండ్రేగా! ఆ పెళ్ళికి ఈయనా వొచ్చాడు. పెళ్ళిలో మేం వున్న రెండురోజుల్లోనూ నాన్నతో ఈ శంకరం మామయ్య ముక్తసరిగానయినా మాట్లాడలేదు. మేం యింటికొచ్చి ఆమాటే అనుకున్నాం. దాంతో నాయనమ్మ పెదవి విరిచేసి "అబ్బే! వాడు దీన్ని చేసుకోడురా! ఇహ అడిగి లాభంలేదు" అని తొంభైతొమ్మిదోసారి అన్నది—నేనే పార్వతత్త అయితేనా, నేనే అతన్ని చేసుకోనని గట్టిగా చెప్పేద్దును. ఏమిటి, అతని గొప్పేమిటి, అనిపిస్తుంది నా కెప్పుడూ. కాని పార్వతత్త వాటంచూస్తే నాకు కడుపులో తిప్పేది. శంకరం మామయ్య ప్రసక్తి వొచ్చేసరికి సిగ్గుపడిపోయి అక్కణ్నించి వెళ్ళిపోయేది.

పెళ్ళినించి మేం వొచ్చిన రెణ్నెల్లకి శంకరం మామయ్య అనకాపల్లి వెళుతూ దిగి మాయింటికొచ్చాడు. అతన్తో నాయనమ్మ అవీ ఇవీ మాట్లాడుతూ, 'పార్వతత్తకి ఇహపై సమ్మంధాలు చూసుకోడమే, శంకరం యిలా మొండిచెయ్యి చూపించా'డని అంటూ ఇదయింది. దాంతో అతను చాలా ఆశ్చర్యపడిపోయి "అరె! మీకింకా తెలీదా? అన్నయ్య పార్వతిని పెళ్ళాడుతానని నాన్నకి చెప్పి పదిహేనురోజులు దాటిందే!" అన్నాడు.

దాంతో అందరికీ మతులు పోయాయి.

నాన్న ఆ రాత్రికి రాత్రి శ్రమపడి సెలవు సంపాదించాడు రెండురోజులు. మర్నాడు పొద్దుటే విజయనగరం వెళ్ళాడు.

• • •

పార్వతత్త సహజసౌందర్యం గలది. నా దృష్టిలో అందమైంది అంటే దానికి కనీసం తిరుగులేదన్నమాట. నాన్న నా నిర్ణయాన్ని బాగా ఆమోదించేవారు. అందరాడపిల్లల్లాగా కాకుండా చదువు నాకు సరైన పద్ధతిలో అందిందనేవాడు నాన్న.

పార్వతత్త చాలా అందంగా ఉంటుంది. కాని చదువుకోలేదు తాతయ్య పోయేవరకూ నాన్న ఆమెని పల్లెటూళ్ళో వొదిలిపెట్టడం వల్ల ఆమెకి చదువు అంటలేదు. చదువే కాదు, సంస్కారమూ విమర్శనా జ్ఞానం యిలాంటి ఎడ్యుకేటివ్ వాల్యూస్ ఏవీ అంటలేదు. దీనితోపాటు పిత్రార్జితం అంతా అప్పూ సప్పూ తీర్చడానికే సరిపోయెగాని అత్త పెళ్ళికి కేటాయించడానికంటూ ఏమీ లేక పోయింది. ఇలా చదువూ, డబ్బూ రెండూ లేకపోవడాన్ని పార్వతత్త ఏళ్ళు పెరుగుతున్నకొద్దీ నాన్నకి కొంచెం కొంచెం బరువెక్కింది.

శంకరం మామయ్య వస్తూనే 'అత్తా!' అని కేకేశాడు.

పార్వతత్త పరుగో, పారిపోయింది వంటింట్లోకి.

అతను జోళ్ళు విప్పుకుంటూ వుంటే నాయనమ్మ వచ్చింది. వెనకాలే అమ్మ వొచ్చింది. ఆ వెనక పార్వతత్త చిరువొస్తోంది.

నాయనమ్మకి మొహమంతా సంబరమే. మాటే రాలేదు.

సావిట్లో హేండ్‌బ్యాగ్ పెట్టబోతూ వుంటే అమ్మ అడ్డుపడి తీసుకుపోయి మధ్యగదిలో పెట్టించింది.

'పరాయి వాళ్ళలాగ సావిట్లో పెట్టేస్తున్నారేం సంబీ?' అన్నాను నేనూ మాటకి.

ఆయన నాకేసి చూశాడు. "గః పిల్ల ... బావమరిదికూతురేనా అత్తా ?" అన్నాడు అనుమానంగా.

"అవును నాయనా, నువ్వెరగవూ ?" అంది మామ్మ.

"ఎరగనత్తా. చిన్నప్పుడు చూశానుగాబోలు. అయినా బావకి ఇంత కూతురుందని అనుకోలేదు."

"మొన్న జానికి పెళ్ళికదీ వొచ్చిందే,..." అంది అమ్మ—

మామ్మ కాఫీ పెట్టించడానికి వంటింట్లోకి వెళ్ళింది. శంకరం మామయ్యగార్ని ఇతర ప్రశ్నలు అడుగుతోంది అమ్మ. "మీ అమ్మా వాళ్ళూ బాగున్నారా" అంటూను.

నాన్నకి ఈ భోగట్టా చెప్పడానికి ఫోనుకోసం నేను పక్క వాళ్ళింటికి వెళ్ళాను. ఆయన ఎలా సంతోషిస్తారో చూదామని అనిపించింది.

• • •

మామయ్యకి కాఫీ ఇస్తూ "పార్వతత్త మిమ్మల్ని చూడగానే కాఫీచేసిందండీ. అందుకే ఇంత అర్జంటుగా తయారయింది." అన్నా, మాట కలపడానికి.

అతను మాటాడలేదు. కాఫీ బాగుంది కాబోలనుకున్నా.

"ఏం చదువుతున్నా వమ్మాయ్ ?" అన్నాడు.

"ఇంటరు పార్టువన్ తప్పానండీ," అన్నాను. నాకేం, అతన్తో మాటాట్టానికి మొహమాటమా ?...

"వ్వాట్ ! అప్పుడే ఇంటరూ ! వాట్స్ యువర్ ఏజ్ ?"

"అతను "వ్వాట్" అంటూంటే ఏదో బాగుంది. చాలా సిగ్నిఫికెంట్‌గా కూడా వుంది.

"పదిహేడో ఏడొస్తోంది. స్కూలుఫైనల్లో వయస్సుచాలని

ఏదో గడబడ చేశారుకూడానూ. మళ్ళీ మార్కులూ అవీ చూసి డి. ఇ. వో. గార్కి రిపోర్టురాస్తే కట్టనిచ్చారు," అంది అమ్మ.

"వ్హాట్ ! మరి ఇంటరుపోయిందేం, ఆ మార్కులు ఇంటర్లో రాలేదా ?"

"ఔనండీ - నాకొంచెం ఇంగ్లీషులో డౌట్," అన్నాను.

"అరే ! ఇంగ్లీషులో డౌటా ? ... నా కెప్పుడూ వుండేది గాదు," అని కొంచెం నింపాదిగా అనుకున్నా డాయన.

"సారీ. నా కెందులోనూ డౌటు వుండేదిగాదు," అని అతను నవ్వాడు.

హేండ్ బ్యాగ్‌లోంచి ఏదో తెలుగు నవల తీశాడు శంకరం మామయ్య. అమ్మ మెల్లిగా అక్కణ్ణించి వెళ్ళింది ఏదో చెప్తూ. అమ్మ ఏం చెప్పిందోనన్నా వినకుండా నేను పుస్తకంకేసి చూస్తున్నాను.

ఈజీ చైర్‌లో పడుకున్న మామయ్య పుస్తకం విప్పగానే నవల పేరు కనబడింది. అది నేను చాలా రోజుల్నించీ ఇష్టపడి సంపాదించలేక పోతున్నది.

"అరె ! గృహదహనమా ? చదివేశారా ?" అన్నా.

"వ్హాట్ ! కావాలా ?"

"అఁహా. మీరు చదివే యివ్వండి."

"లేదు లేదు—చదవండి. నేను చదవడం ఏనాడో అయింది. నా కేదేనా పత్రిక పడెయ్యండి." అంటూ పుస్తకం నా వేపు విసర బోయాడు.

నేనే వెళ్ళి తీసుకున్నాను. వెళుతున్నంత సేపూ అతని కేసే చూశాను. అతనూ చూశాడు. ఆ చూపుల్లో ఎంత శక్తి వుందని !

ఎవరి చూస్తున్నా తప్పేమని కిందకి దింపే నా తీక్షణ దృక్కుకి అతను నిటాగ్గా నిలబడి ఒంటాలా ఎగిరేడూ—

• • •

మామయ్య ఒక రాత్రి రెండు రోజులూ వుండి వెళ్ళాడు. ఇంకా వుండమని అమ్మా, నాన్నా, మామ్మా అన్నారుగాని ఉద్యోగం వొప్పుకోదన్నాడు. ఏదో ప్రమోషను విషయంలో ఎవరో ఆఫీసరు దగ్గిరి కొచ్చాట్ట. శలవాత్తే పెట్టలేదనీ ఈ మా రొచ్చినప్పుడు మూడ్రోజులు వుంటానని అన్నాడు.

మామయ్య అందరూ అనేటంత కరుగ్గా లేడనే నాకు బోధ పడింది. కాని నే నీ మాట అనేసరికి అందరూ ఎదురు తిరిగారు. నా తర్కజ్ఞానమూ, వాదనా వృథా అయ్యాయి. మామయ్య శుద్ధ డాబూ, మహా బెట్టూ అన్నారు.

మామయ్యమాట కర్రవిరిచి పొయ్యిలో పెట్టినట్టుంటుంది. మన ప్రశ్నకి అతను జవాబే చెప్పవలసి రావాలిగాని, మళ్ళీ మనకి ప్రశ్న వేసే అవకాశం ఇవ్వడు. అది చూసి తలబిరుసంటే అన్యా యమే—

అభిప్రాయాలు ప్రవర్తనచూసీ మార్చుకోలేరు కొందరు. మా యింట్లో వాళ్ళు అందులో చేరతారు.

మామయ్య సరదా అయినవాడు. సరదాతో సమయస్ఫూర్తి వుంది. ఉన్న ఒకే ఒక దుర్గుణం అజాగ్రత, పరాకు. ఆలోచనలో వుంటే ప్రపంచం మరిచిపోవడమే.

అతను వొచ్చిన మర్నాడే కాబోలు, కిటికీ పక్కని ఈజీ ఛైర్లో సిగరెట్టు కాలుస్తూ ఆలోచిస్తున్నాడు. కాలుస్తూ వున్న సిగ రెట్టు విసిరేస్తే అది ఎక్కడో పోయి పడాల్సింది వాకిట్లో కాడుకి వేలాడేసిన నాన్న చొక్కా జేబులో పడింది. చొక్కా పూర్తిగా

పనికిరానంతగా కాలిపోయాక "ఎక్కడో గుడ్డ కాలిన వాసనేస్తూంది, వంటింట్లోవాళ్లు చూసుకోండోయ్" అని కేక పెట్టాడు.

అసలు సంగతి చూసి అందరూ గొల్లున నవ్వారు.

ఏమో. నే నతన్ని, అతని పరధ్యానాన్ని క్షమించి భరించాను. ఆలోచనలలో వున్నప్పుడు ఆ మాత్రం పరధ్యానం ఉండవా ఏం మరి?

"నిద్దరొస్తోంది. ఇహ వొళ్లు వాల్చిపడుకుని వుంటాను. ఎవరేనా పుస్తకం చదివితే అయిదునిమిషాల్లో వొస్తుంది నిద్ర" అన్నాడు మామయ్య.

"నే చదవనా?" అన్నా

"ఓ! థాంక్సు."

నేను పుస్తకం తీసి ఏదో కథ చదువుతున్నా.

"బాగా స్పీడుగా నే చదువుతున్నావు. తప్పులు రావటం లేదు." అన్నాడు.

"బాగుంది. తప్పులుకూడా రావాలా ఏమిటి?"

"అది కాదుగాని పార్వతి ఇలా చదవగల్దా?"

"ఓహో అదా మీ సందేహం?" మామయ్య ఆలోచనకు నాకు సరదా వేసింది. తృప్తిగా నవ్వుకున్నాను. "తెలుగయితే బాగా నే చదువుతుంది. మధ్య మధ్య ఇంగ్లీషు మాటలొస్తే అక్కడ హాల్టు. ఎటొచ్చీ రైటింగు కొంచెం పెద్దసైజు అంతే-అయినా మీరు వూరుకుంటారా? మీ సావాసం వారంరోజులు చాలు. ఎడ్యుకేషను రావటానికి" అన్నా.

"వ్వాట్? అంత ఉచ్చేస్తున్నా వేంటి నన్ను?"

"కాకపోయినా అత్తయ్యకు గ్రహింపుశక్తి అలాంటిది."

"పోనీలే ఆమ్మాత్రం వుంచేవాలు," అని మామయ్య నవ్వాడు.

"మీకు నిజంగా సరదారావటంలేదు," అంటూ లేచి ఇవతలికి వచ్చాను గది తలుపుదగ్గిర పార్వతత్త వుంది. నేను బిగ్గరగానే "పార్వతత్తా! నువ్విప్పటికి ఏబీసిడీలు మొదలుపెట్టడం మంచిది. పెళ్ళవగానే మామయ్య నిన్ను ఫస్టుఫారంలో చదవేస్తాడట." అన్నా నవ్వి.

"ఫా;" అని నాకన్నా మూడేళ్ళు పెద్దయిన పార్వతత్త నాదగ్గిర సిగ్గుపడింది.

● ● ●

నెల తిరక్కుండా మామయ్య మళ్ళా వొచ్చాడు. ఈసారి అందరూ అంత సరదాపడలేదు. కాని అదేం కనబడలేదు బైటికి.

ఒచ్చినరోజు సాయంకాలం సినిమాకి వెళదాం రమ్మన్నాడు. నాన్న ఏడుగంటలదాకా ఇంటికి రారు. పార్వతత్త మామయ్యతో సినిమా మాట అటుంచి వటులు దాటి ఇవతలికి రాదు. రానంది. అమ్మ పెద్దా కాక చిన్నా కాక రానంది నాకు మట్టుకు తప్పలేదు.

నాలుగింటికి ఆలోచించుకున్న వాళ్ళం నాలుగున్నరకే బయలుదేరాం అలా మెయిన్‌రోడ్డు నడుస్తూ సరస్వతీ రీడింగు రూం, టవున్‌హాలూ, బీచీ చూసుకో లైట్ హవుస్ దగ్గిరజేరాం. లైట్ హౌసు ఎక్కి మళ్ళీవొచ్చి బీచిలో కూర్చున్నాం.

బీచిలో గంట కూర్చున్నాం. ఎన్నో విషయాలు మాట్లాడుకున్నాం. అతను అడగనిదంటూ లేదు. చిన్నప్పట్నుంచీ నేనెలా పెరిగానో, పార్వతత్త ఎలా పెరిగిందో—నాన్న మద్రాసులో పెని టెన్షరీలో పనిచెయ్యడం, అప్పటి నాన్న సైకాలజీ—సాయంకాలం ఒకోనాడు ఏదైనా మరణదండన అమలుజరిపి వొచ్చినప్పుడు

ఆయనపడ్డ బాధ—అన్నీ నేను చెప్తే మానవ హృదయంమీద ఎంతో చక్కగా మాట్లాడాడు. ఎంతో ప్రాపంచికంగా ఆలోచిస్తాడు మామయ్య. అతను చెప్పేవి అన్నీ తార్కికంగా వుండి వినేవాళ్ళని మాట్లాడనివ్వవు.

జీవితంలో – నాన్నకీ, అమ్మకీ, పార్వతత్తకీ – నాకూ, ఎవరి కెలాటి సమస్యలుంటాయో అన్నిటిగురించీ మామయ్యతో నేనాగంట లోనూ చర్చించాను అరుగంటలు అయిపోతున్నకొద్దీ కష్టమనిపిం చేసింది. నా గురించి తన భావన సరిపోయిందన్నాడు. తను అన్నీ సరిగ్గా ఊహించగల చనడానికి నేనే సాక్ష్యమట.

"ఎంత ప్లెయిన్‌గా మాట్లాడతారండీ మీరూ!" అన్నా ఆశ్చర్యపడి

"వ్హాట్! ప్లెయిన్‌గా మాట్లాడక?" అన్నాడతను ఏదో ఆనందంలో.

నేనూ ఆయన "వ్హాట్" అంటుంటే చాలా సరదాపడి "వ్హాట్?" అన్నాను.

"ఓహ్, అది నా ఫ్లాత పదమని కనిపెట్టేశావా? యువార్ ఆఫ్‌కోర్స్ టూ లేట్" అని నా చెయ్యి పట్టుకున్నాడు.

నేను నవ్వుతూ మెల్లగా చెయ్యి విడిపించుకున్నాను

"ఏమిట్లా నవ్వుతావ్? .. లేదామా?" అని లేచాడాయన.

లేచాం. మౌనంగా బన్సురోడ్డుమీదికి నడిచివొచ్చాం. సిటీ బస్ మీద మార్కెట్టువరకూ వెళ్ళాం. అక్కణ్ణించి సినిమాకు పోయాం.

• • •

సినిమానించి ఇద్దరం ఒక్క రిక్షాలో రావడం నాకే కొంచెం ఇబ్బందిగా అనిపించింది. అదీ ఇంటికొచ్చేముందు మరీనూ. ఆయన

రెండు రిక్షాలు పిలవడమేమో పిల్చాడు. కాని నేనే 'ఎందుకు లెండి, దండగ,' అన్నా.

మామయ్య నా ఇబ్బంది గమనించి 'నువ్వు సరిగా ఉండటం లేదు. నేను దిగి నడిచిరానా, ఇల్లు దగ్గరయింది ?' అన్నాడు.

అంత దగ్గిర్లో దిగి నడవడమూ నాకు అంత సమంజసంగా అన్పించలేదు. అది అంతకంటే అసౌఖ్యంగా వుంటుందనిపించింది.

ఏమైనా అతన్ని దిగనివ్వలేదు.

మర్నాడు పొద్దుట మామయ్య మామ్మతో ఫిర్యాదు చేశాడు. 'మీ ఇంటికొస్తే ఏమీ తోచదత్తా'—అని 'ఎవరూ మాట్లాడ్రు, అలా ఈ పుస్తకాలు ఎంతకని చదవనూ ? — ఇహ ఇప్పట్లో మీ ఇంటికి రాకూడదు.'

'అం అవునుమరి అయినా మా మాటలు మీకేం రుచిస్తాయి? పుస్తకాలో, సినిమాలో వుండాలి మీకు. ఇప్పుడు మా జానకే వుందనుకో. దాని పుస్తకాలేమిటో స్నేహితులేమిటోగాని మాతో అసలు మాట్లాడదే!' అని సోది ప్రారంభించింది మామ్మ.

● ● ●

ఆ సాయంకాలం మూడున్నరకి మామయ్య 'ఏం జానకీ— ఎకేనా వెడదామా ఇవ్వాళా? నిన్నట్లా కబుర్లు చెప్పుకొంటూ...' అని అడిగాడు.

నాకు నిన్నటి సమావేశం అసంపూర్ణంగానే కనబడింది. కాని 'ఎందుకు లెద్దురూ' అనేశాను.

'ఇవ్వాళ యూనివర్సిటీకేసి వెడదాం. నేను చదువుకొనే టప్పుడు కూడా యూనివర్సిటీ బిల్డింగ్సు చూడలేదు.'

'సరే వెళదాంలెండి. ఇంకోగంట పోయాక బయల్దేరుదాం?' అన్నా.

నాలుగయ్యేక బయలుదేరాం. యూనివర్సిటీ బిల్డింగ్సు చూసి అతనంత ఆశ్చర్యపోడం నేను ముందుగా ఊహించలేదు. శలవులవ

టాన్ని ఏదీ తెరిచి లేదు. హాస్టల్సులో మట్టుకు ఇంటికి వెళ్ళని స్టూడెంట్సు అక్కడక్కడ వున్నారు. వినయ విహార మేడమీద అంత స్తుకి ఎక్కి ప్రకృతి చూచాం. 'వాల్తేరు ఊరుచూడి ఓచికి వెళదాం' అన్నాడు మామయ్య.

బీచిలో కూచుని సుమారు ఒక ప్యాకెట్టు సిగరెట్లదాకా కాల్చేశాడు మామయ్య. అదయిపోయేసరికి లోకంమీద మాకు సంబంధించిన భోగట్టాలూ అయిపోయాయి.

శంకరం మామయ్య నిశ్చలంగా ఆలోచిస్తున్నాడు. నే నతన్ని కదల్చక ఇసకలో ఏవో బొమ్మలు వేసుకొంటున్నా. మధ్య మధ్య అతని కేసి చూస్తే సాగర గాంభీర్యంతప్ప ఏం కదలిక లేదు.

ఒక్కసారి "జానకి!" అన్న పిలుపుతో ఇటు తిరిగాను.

'ఒక్కమాట చెప్తాను వింటావా ?... దీంట్లో నీ సలహాకూడా తీసుకోందే ఏ పనీ చెయ్య లేననుకో—'

అతనికి నేను సలహా చెప్పేపాటి దాన్నా అని లోనే అని పించింది. అంతగా నన్ను నే నెప్పుడూ చిన్న బుచ్చుకోలేదు. అదే అన్నాను.

"మరేంలేదు. ఇది నీకు కూడా సంబంధించిన విషయం గనక. లేకపోతే నా కెవరి సలహా అక్కర్లేకపోను. అయినా నీ లాంటి వాళ్ళ సలహా దేంట్లోనయినా అవసరమే అని నువ్వే రుజువు చేసుకున్నావులే—దానికేంగానీ—నే నీ సారి విశాఖపట్నం రావడం నీ కోసమే అని నీకు తెలుసా ?"

నా కోసమా ?

"నీకు తెలీకపోడం అన్యాయం. ప్లోస్లే ఐడోంట్ మైండ్. ఈసారి నీ కోసం వొచ్చాను. నిన్ను ఒదల్లేక ఈ నెల్లాళ్ళూ కష్టపడి చివరికి ఒచ్చాను. నిజానికి ఈ నెల్లోనూ నేను పూర్తిగా నీ వాడనై పోయాను. నేను పొరపాటు చేస్తున్నానా అని రెండు మూడుసార్లు అనుమానం కలిగింది. అది తేల్చుకోడానికే నేనీసారి రావడం

కాని ఎంత చూసినా నీమీద గౌరవం, కాంక్షా ఎక్కువయి పోతున్నాయిగాని మరోలా అవడం లేదసలు.

నాకు నోటంట మాట రావటంలేదు.

'—ఈ మార్పు-అంతా ఒక పెద్ద ప్రాసెస్సు, క్రమంగా నీకు వినిపిస్తాననుకో-ఒక్కటి చెప్పు, పార్వతిని కాదని నిన్ను పెళ్ళాడ్డం నీకు యిష్టమేనా ?

అలా డపున్ రైట్‌గా అడిగితే ఏం చెప్పను ?

'అఫ్‌కోర్సు, నీకు నామీద నమ్మకం కుదరడం కష్టమేనని నాకూ తెలుసు, ఒక్క నెళ్ళాళ్ళలో ఇలా మారిపోయిన నేను ఇక ముందు మట్టుకు తిన్నగా వుంటానా అని ఎవరైనా అనుకుంటారు. కాని ఇది నా పరిణామదశ, ఈ మార్పుతో ఆదిసరి,—బోధ పడుతుందా ?...అబ్బే! ఎంత ప్రయత్నం నా నుంచి జరిగినా మీ పార్వతత్త నన్నసలు ఆకర్షించందే! నే నేం చెయ్యను.'

నాకా ? స్ఫుటంగా ఒకే రూపు గోచరిస్తున్నది. దేశంలో డబ్బూ చదువూ లేక పెళ్లీ జీవితమూ ఆగిపోయిన వేలాది ఆడపిల్లలందరికీ ప్రతినిధిగా నిలబడ్డ దౌర్భాగ్య దేవత పార్వతత్త! ఎన్నో పిలుకలున్న, ఎంతో కష్టపడి ఆకర్షిస్తేగాని దొరకబోని ఈ శంకరం మామయ్య నుంచి సన్యతకోసం దూరంగా వెళ్ళిపోతున్న పార్వతత్త నా సొంత మేనత్త!

నాన్నా, మామ్మా పై సంబంధాలు వెతకరు. ఈ శంకరం మామయ్యను కాస్తా నేకట్టుకపోతే పార్వతత్త మాటేమిటి! అస్పష్టంగా ఏదో గొణిగాను

'దాన్ని గురించి నాకూ బెంగగానే వుండేది. ఆ లెఖ్ఖని నాకు దానిమీదున్న సింపతీ నీకూ లేదేమో, అందుకనే దాన్ని వలంటరీగా నేను పెళ్లాడతానని వొప్పుకున్నాను.—కాని నాకూ కొన్ని ప్రాబ్లెమ్సు వున్నాయి. అవి నువ్వూ నేనూ వుంటేగాని సాల్వుకావు—అందు కోసం ఈ మార్పులో పడవలసి వొచ్చింది, కాంట్ హెల్ప్!' అన్నాడు మామయ్య చాలా లోతుగా.

నాకేం తోచలేదు.

"ఏమిటి నీ సలహా? సన్నేం చెయ్యమంటావు?"

సిగ్గు వెయ్యటం మొదలుపెట్టింది; ఎప్పుడూ లేంది! అంత సిగ్గులోనూ మామయ్య మొహం చూడాలన్న కోర్కె పుట్టి ది. తలెత్తి చూశాను.

మామయ్య పరమేశ్వరుడి బొమ్మలా వున్నాడు; నిర్వికారంగా. చెప్పదల్చుకున్నదంతా చెప్పేసి జవాబుకోసం ఎదురుచూస్తున్నాడు. అతని బాహ్యదృష్టి అంతర్దృష్టి నామీదే నాలోకే ఉన్నాయి.

"నీ సలహా చెప్పవా?" అని ప్రాధేయతను సూచించి నా చేతులు రెండు మృదువుగా పట్టుకొన్నాడు.

"పోదాం మామయ్యా..." అన్నా కష్టపడి. మామయ్యా అన్న సంబోధన అతనికి తగలాలని నొక్కి పలుకుతూ. అతనికది పట్టేతేగా?

"అమ్మయ్యో, పోవడమే?—ఉహుఁ. మన సమస్య ఏం చెయ్యాలో చెబితేగాని పోవడం వట్టిది—ఏం, నీ కింకా ఎప్లయి చేసుకోలేకపోతున్నావా? అందులో అర్థంలేదు. నీకు మట్టుకు పెళ్ళి కానక్కర్లేదూ? ఆ మాట నీకూ తెలుసనుకుంటాను..." అంటున్నాడు మామయ్య.

మామయ్య మాట కాదనడానికి, వున్న ప్రాపంచి కాలోచనలు పోయి ఆదర్శాల్లోకి దిగిపోవాలి. బాతవుతుందేమో ఎవర్నైనా అడిగి చూడాలి. పాతికేళ్ళన్నా నిండని మామయ్య మానవయంత్రం ఊరికేనే అంత వేడెక్కిపోయిందా?